

מסורת הש"ס

כירה פרק שלישי שבת

מ.

עין משפט
נר מצוה

בז א מיי פכ"צ מהלכות
שבת הלכה ב סמך לאוין
סה טו"ש"ע א"ח סימן שסו
יז ב שס ספק א:
יח ג מיי פ"א מהלכות י"ט
הלכה טו סמך לאוין עה
טור שרי"ע א"ח סימן תקלח
ספק ב:
יב ד מיי פכ"צ מהלכות
שבת הלכה ב סמך לאוין
סה טו"ש"ע א"ח סימן שסו
ספק א:
ב ה מיי שס טו"ש"ע שס
ספק יב:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה דילמא ח"מ
בביתרית וכו' א"ע דלא
קאמר בפשטנו ע"י משנה
למך ק"מ הלכות בית
המדרש:

רבינו הנואל

הא דקאמר שוואל חמין
שהוחמו מע"ש אינו רוחץ
בהן בשבת אלא פניו ידיו
ורגליו, תניא כוותיה וק"ל
כוותיה בשוואל בהא, א"ל
מכללא, בר בר חנה בפירוש
שמועל ק"ל מניה דר'
יהודה דהלכתא כ"י יהודה
בדבצון מותר להשתטף
אבל בחמין אסור, או
מכללא, מאי כלא, דא"ר
וחנן א"ר ינאי כל מקום
ששני חולקין ואחד מבריע
הלכה כדברי המכריע חוץ
מקויל טליתות שפירשום
בפרק של מעלה, והוא זה
ששני בבלים בפרק כ"ח
פחות משלשה על שלשה
שהתקנה לפקק בה את
הרוחץ כ"י, אף על פי
שיריב אלוהי חמור ורבי
היושע מיקל ורבי עקיבא
מכריע שאין הלכה כרבי
עקיבא, חזא דהלמי הוא
ואין להלמי מבריע על רבו,
ועוד הוא הדר ביה ר"ע לגבי
ד"י יהושע, ואסיקנא דאי
מכללא מאי חז"ר יהודה
מכריע הוא דהלכתא כדברי
המכריע, ובין [בפירוש
ובין] מכללא חזא הוא,
ואמרינן דילמא הני מילי
אתהיה מחלוקתם במשנה
אבל חלוקתם בביתא לא,
אמר ליה בפירוש שמיע
לי, וזאת אמר אבי כל מילי
דבר עבד כרב בר מוני
תלת, אסיקנא רבה כחומרי
דזה הוה עבד, כקולי
דבר לא הוה עבד, ת"ר
מרחץ שפקקו, פ"י פקקו,
סתמו נקביו, מע"ש למרצא
[שבת] רוחץ בה מיד.
פקקו נקביו מערב יום טוב
למחר נכנס ומויע ויוצא
ומשתטף בבית החיצון,
וכן עשו ר' אלעזר בן
עזריה ור"ע במרחץ של בני
ברק, משרבו עוברי עבירה
התחילו לאסור שהיו מחמין
בשבת ואמרינן מע"ש
החמנו, אסרו להן חפין
והתירו הויה כ"י, ואסיקנא
אסרו להן אפילו חמין
שהוחמו מע"ש ואפילו חמי
טבריא וכ"ש חמי האור,
ואפילו זיעה אסרו להן אלא
צונן בלבד, שראו שאין
החב"ב עומד חזרו והתירו
להן חמי טבריא בלבד,
דזיעה במקומה עומדת
באסור, אמר רבא מאן
דעבר על דברי חכמים
שרי למקרייה עבריינא,

דילמא ה"מ במתני' אב"ר בבביריתא דא. *אע"ג דלא קאמר
במשנתנו^א ה"מ משמע דאין הלכה כמותו משום דקאמר
מתני' דלא כוותיה^ב: ה"לכה בדברי המכריע. הכרעה כגון
קולי מטליתות שר"א ור"י וזכירו בפירוש דבביריתא מוכן ושאינו
מוכן דהיינו תלכו בנגוד והניחו לאחר
הדלם שגילו דבביריתא שיש סברא
לחלק זיניהם אלא שנראה להם דסוף
סוף אין לחלק זיניהם לכך הו' ר'
עקיבא שמחלק זיניהם מכריע וכן ר'
יהודה הו' מכריע דר' שמעון ור"מ
הזכירו דבביריתא חמין וזונו והכרעה
שלישית דלא הו' הכרעה הו' כי הו'ה
דפ"ק דפסחים (דף כה). חזית של יין
של תרומה שנטמאה ד"ש אומרים
משפ"ס הלכה וז"ה אומר מעשה זילוף
אמר ר' ישמעאל דר' יוסי אני אכריע
בשדה משפ"ס הלכה וזכירו דבביריתא בית
אמר לו אין הכרעה שלישית מנכרע
משום דלא הזכירו ד"ש וז"ה דבביריתא
בית ושדה ולא גילו שיש סברא לחלק
בין בית לשדה חשבי לה הכרעה
שלישית ולא כפירוש הקונטרס דפירש
התם דטעמייהו דז"ש לא משום תקל'
אלא מטעם אחר כמו משום ריחא
אלא משום דלא הולכו דבביריתא בית
ושדה דפ"י וה"ה דהו' מני למימר
ליה דאין הכרעה תלמיד הכרעה
כלומר הכא אלא כמותא אמרו דלפי'
לא היה תלמיד אינה הכרעה והא'
דמתן דבביריתא (דף מג): ד"ש אומרים
מנכך על השמן ואח"כ מנכך על
הדס וז"ה אומרים מנכך על הדס
ואח"כ על השמן א"ר גמליאל אני
אכריע שמן זכינו לריחו וזכינו לסיכמו
הדס לריחו וזכינו לסיכמו לא וזכינו
וא"ר יוחנן הלכה כדברי המכריע
פרי"ת התם דהו' הכרעה שכל
הש"ס ולא נהירא דלא הו' הכרעה
אלא דפ"י והתם אינו אלא מפרש
טעמא דבית שמאי^ה ור"ה פ"י אין
הכרע' שלישית מנכרע היינו הכרע'
דור שלישי כמו ר' ישמעאל דר' יוסי
שהיה דור שלישי לז"ש וז"ה ולא
דוקא דור שלישי אלא ה"ה שני וכל
מקום נקט הכרעה שלישית משום
בביריתא דפסחים^ו:

למוצאי שבת רוחץ מיד. דוקא
לרוחץ אצל להויע נכנס
אפי' בשבת ומויע כמו ז"ט כלומר
בסמוך דלפי' בשבת הו' זיעה שריא
עד הגזירה^א ולאחר גזירה אפילו ז"ט
אסרו דליוס טוב קמני משרבו עוברי
עבירה התחילו לאסור^ב והו' מני
לערוציהו ולימניהו מרחץ שפקקו
נקביו מערב שבת או מערב יום טוב
למחר נכנס ומויע ומויע אפילו שבת ויום
טוב רוחץ מיד אלא אי ערבי ומני
לכו הו' הו'ה אמינא דדוקא בשבת אסרו
הזיעה ולא דיוס טוב דעודא דמייתי
בשבת הו' להכי מפליג לכו השתא
משרבו עוברי עבירה קאי ליוס טוב
אצל לא אשבת דזיעה לא הו' הכרעה גבי
שבת: **אלא** שחמין ש"ו מחופין
מפני

הדר ציה רבי עקיבא. כדאמרין צפירקין דלעיל (דף כט:). לשון
מכריע מכבד מטה קף מאזינס ומכריע את שנגדו. כגון הלכ'
בחמין אסור השתא הו' ליה ר' שמעון דמתיר בחמין יחיד צמקוס
שנים נמלא ר' יהודה מכבד את קף המשקולת שהרי ר' יהודה
עס רבי מאיר שו'ס לאיסור וצונן
מותר הו' ליה ר' מאיר צונן יחיד
צמקוס שנים נמלא ר' יהודה מכבד
את קף המשקולת: **י"מ**. דא"ר
יוחנן הלכה כדברי המכריע צמקוס
במשנה כי הו'ה דמטליתות: **ענין**
פניו. כלומר כל אבר בפני עצמו:
רוחץ צהן כל גופו. צידה אלא
שמשיר אבר אחד: **איסיציה כל הני**
וליהא לשנוי כעין פניו ידיו ורגליו
דהא כל גופו יחד קאמר חוץ מאבר
אחד: **א"ל רב יוסף לאצי**. משום
דגל אצי צבית רבה צר נחמני שהיה
ראש קודם לרב יוסף ומת היה
שאלו רב יוסף אץ היה רואה נוהג:
מי עבד כשמעיה דרב. צהא מילתא
דמיה: **מאי מצעי ליה**. שיעה
מבגר לבגר. לטיל צל"ט
מטלית יתן לטלית חדש,
ובמחנות מפרש טעמא דמתן
דלסר (שם). ומדליקין מנר
לנר. דמטה (שם). והלכה
כר"ש בגריה. דלמך דרב
שאין מחמין מותר, וז"ע
דקעבד חמין וזו מילה
דחורש או טעם, ומשום
דהלכתא כר' אבארי צבית
הש"ס כר' מתי תלם, נקטינא
כדרי הדרי (שם).

מוסף רש"י

ואי מכללא מאי. וי
אמר ליה מכללא מאי
גרשמה אלא (בבביריתא יב)
מה לו אי חמור מכלל
אי כפירוס ה' מלא ללא
שפיר שמעין ומה י' לו
לנמנע ככלל זה (וחזרי צד)
כל מילי דמר. רבה ר'
חמין (שם). מטיילין
מבגר לבגר. לטיל צל"ט
מטלית יתן לטלית חדש,
ובמחנות מפרש טעמא דמתן
דלסר (שם). ומדליקין מנר
לנר. דמטה (שם). והלכה
כר"ש בגריה. דלמך דרב
שאין מחמין מותר, וז"ע
דקעבד חמין וזו מילה
דחורש או טעם, ומשום
דהלכתא כר' אבארי צבית
הש"ס כר' מתי תלם, נקטינא
כדרי הדרי (שם).

מוסף תוספות

א. הא (ב)כל מקום
קאמר. תוס' ה"ה. יב.
מקום משמע
בביריתא. דמ"י. ב. וא"ר
יוחנן הלכה כסתם משנה,
הלכך אצי' דא"ר יוחנן
בכל מקום הלכה כדברי
המכריע, וסמכי עליה,
ודחי סתמא דמתני' ממת
מכריע כדקאמר. כ"ל
מקום, הני' בששחמנה
במשנתנו, דאיתא הכרעה
דמתני' ודחיא סתמא
דמתני', אבל כשהכרעה
היא בביריתא לא דחי'
סתמא דמתני'. קמ"י
הכרעה בביריתא, דא"ר רבי
שנאה סתם ולא הכריע, ר'
חייא מניין לו. דמנין ועי'
מ"ה. ג. הלכך שכן
עדין. תוס' צ"ק ח"א.
הכרעה. ד. [ב]ש"ל פלג
כמר ופלגא כמר. תוס' צ"ק
קטו. ד"ה הכרעה. ה. וס"ל
כוותי' לגמרי, וכן בכל
מקום שאם תנא אחד
יסבור כתנא אחר, לא
יקרא בכך מכריע. תוס'
צ"ק קטו. ד"ה הכרעה.
ו. כלומר, תלמיד אחר,
ואין זו הכרעה כדאמר,
ר"ע תלמיד הוה, והני
הוה מציל דור שני,
דהיינו נמי תלמיד, אלא,
תוס' צ"ק קטו. ד"ה הכרעה.
ז. [ד]ן היה המעשה. תוס'.
צ"ק קטו. ד"ה הכרעה.
ח. דאך קודם גזירה נשת
ביריתא זו, מדקמני גבי
י"ט למחר נכנס ומויע.
תוס' ה"ה. ט. בביריתא
אירי ביר' דקמני
מעשה במרחץ בב"ב
שפקקו נקביו מערב יום טוב
אמלא ביר' ושבית אסור
כאחד. תוס' ה"ה.

הצונן ראו שאין הדבר עומד
עומדת אמר רבא האי מאן דעבר אדרבנן שרי למיקרי ליה עבריינא כמאן
בבביריתא. פ"י כקונטרס שלא היו צריכין לחוש שהוחמו צבית משמע שסובר שנשתטפו בחמין שהוחמו מע"ש ולעיל אסר רבי
יהודה גופיה ושמן יחלק בין שבת ליום טוב ומייהו כמסופתא גרסינן ונשתטפו צונן אלא שחמין שלו מחופים ולא יסברו העולם שרחצו בחמין: